«Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!»

Энсиэли

12+

2016 сыл Сэтинньи 22 күнэ Оптуорунньук №136 (10531)

1935 сыл алтынньы 5 күнүгэр төрүттэммитэ ○ Нам улууһун хаһыата ○ 1996, 2005, 2009 сылларга «Сыл бастың хаһыата»

БЭҕЭҺЭЭ... БҮГҮН... САРСЫН...

Улуус баһылыгын мунньаҕыттан бэлиэтээһиннэр

Ааспыт нэдиэлэҕэ улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы И.И. Сивцева салайааччылаах делегация Горнай улууһугар Атамай нэһилиэгэ төрүттэммитэ 125 сыллаах үбүлүөйдээх сылын арыйыы тэрээһинигэр кыттан кэллэ. Делегация састаабыгар Таастаах, 1 Хомустаах, Партизан, Маймаҕа нэһилиэктэрин баһылыктара сылдьыстылар.

* * *

Сэтинньи 19 күнүгэр «Идэһэ - 2016» тыа хаһаайыстыбатын салаатынан атыы-тутуу дьаарбаҥкатыгар Хамаҕатта, Ленскэй, Искра, Модут, Маймаҕа, Салбаҥ, 2 Хомустаах нэһилиэктэрэ, Салбаҥ, 2 Хомустаах уонна Модут агрооскуолалара көхтөөхтүк кытыннылар. Куонкурус түмүгүнэн 1 м. - 2 Хомустаах, 2 м. – Ленскэй, 3 м. – Модут нэһилиэктэрэ таҕыстылар.

* * *

Үөрэх управлениета иһитиннэрбитинэн, сэтинньи 20 күнүгэр Бүтүн Россиятааҕы иккис төгүлүн ыытыллар географическай диктаҥна улуустан 364 киһи кыттыыны ылбыт.

* * *

Ааспыт нэдиэлэҕэ «Молодая гвардия» литературнай-художественнай уонна общественнай-политическай сурунаал үлэһиттэрэ «Жизнь замечательных людей» серияҕа М.К. Аммосов үлэтин сырдатаары Хатырыкка Государственность музейыгар үлэлээн барбыттар.

* * *

Улуустааҕы Роспотребнадзор бэлиэтииринэн энтеровируснай инфекция аҕыйаабатах. Билигин Партизаҥҥа уонна Ленскэй нэһилиэккэ кыра оҕолор ыалдьыбыттара биллэр. Онон оҕолоох дьоҥҥо бу инфекция олус түргэнник тарҕанарынан, уустуктук дьайыан сөптөөҕүн санатан туран барары-кэлэри тохтотоллоругар сүбэлээннэ.

Бэлиэтээннэ
С. АРГУНОВ

Тупсарыы сылыгар

ОЛОҔУ ТУПСАРЫЫГА ӨССӨ БИИР ХАРДЫЫ

Сэтинньи 18 күнүгэр Нам селотугар «Ветхое жилье» программанан Чернышевскай уулусса 41 №-гэр тутуллубут элбэх кыбартыыралаах дьиэ үлэҕэ киирэр үөрүүлээх түгэнэ бэлиэтэннэ.

2013-2016 сс. Ленскэй нэһилиэгэр хаарбах туруктаах дьиэттэн дьону көһөрүү, этээстээх олорор дьиэ тутуутун сайыннарар программатынан архитектура уонна тутуу министиэристибэлэрэ, «Нам улууһа» уонна «Ленскэй нэһилиэк» МТ 15 №-дээх сөбүлэһии түһэрсибиттэрэ. 2015 сыл балаҕан ыйын 9 күнүгэр Ленскэй нэһилиэк сакаанынан ыытыллыбыт аукциоҥҥа В.В. Кутуков салайааччылаах «Намстрой» ХЭТ кыайан, муниципальнай контракка илии баттаныллыбыта.

Ааспыт сыл сэтинньитигэр сахалыы сиэринэн-туомунан алгыстаан, арчылаан дьиэ акылаата түһэриллибитэ. Сааскыттан сүрдээх кыра бириэмэ иһигэр, күргүөмнээх үлэ түмүгэр 3 мэндиэмэннээх 2 киирэр ааннаах 38 кыбартыыралаах толору хааччыллыылаах дьиэ дьэндэйэн таҕыста.

Аммосов 20, 31, Октябрьскай 8, Комсомольскай 2, Чернышевскай 34, 44, 45 №-дээх хаарбах туруктаах уопсай дьиэлэртэн 38 кыбартыыраҕа 116 киһи көһөн кэлээри долгуйа кэтэстилэр.

Мустубут дьону «Нам улууһа» МТ баһылыга А.П. Атласов, «Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыга А.Г. Новгородов, «Намстрой» ХЭТ ген. дириэктэрэ В.В. Кутуков эҕэрдэлээтилэр.

«Нам улууһа» МТ баһылыга А.П. Атласов:

- Хаарбах дьиэлэртэн дьону көһөрүүгэ республика улахан үбү угар. Биһиги улууспутугар 2016 сылга 88 ыал саҥа дьиэ ылла. Ол курдук, Үөдэйгэ, Намҥа таас толору хааччыллыылаах дьиэлэр киирдилэр. Сыл бүтүөр диэри I Хомустаахха таас 2 мэндиэмэннээх 14 кыбартыыралаах толору хааччыллыылаах дьиэҕэ дьон олохсуйуохтаах.

Нэһилиэктэр дьаһалталарын кытта ыкса үлэлэһэммит 2018 сылтан программа 2-с түһүмэҕэр кииристибит. Ол курдук 366 ыал докумуонун федеральнай таһымҥа Москваҕа туттардыбыт.

Бу дьиэни бэйэбит улууспут тэрилтэтэ «Намстрой» ХЭТ (ген. дир. В.В. Кутуков) ылсан үлэлээбитэ кэрэхсэбиллээх. Кэлэр өттүгэр тутуунан дьарыктанар үчүгэй тэрилтэлэннибит..

«Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыга А.Г. Новгородов:

- 2013 сылга 34, 2015 сылга 29, 2016 сылга 38 кыбартыыралаах дьиэлэргэ дьону көһөртөөтүбүт. Бу сыл бүтүүтэ, ахсынньыга, Ойуунускай уулуссаҕа турар таас 3 мэндиэмэннээх толору хааччыллыылаах дьиэ силигин ситэрэн, дьону олохтуохтаахпыт. 2017 сылга 43 кыбартыыралаах таас толору хааччыллыылаах дьиэ үлэҕэ киириэхтээх.

Бүгүн 7 элбэх кыбартыыралаах хаарбах дьиэлэртэн 107 киһини саҥа дьиэлээтибит. Бу саҥа дьиэ 16097 кв. м иэннээх.

Дьиэ тутуугар уопсайа 105 мөл. солк. барда, о. и. 24 мөл. 700 тыһ. солк. федеральнай, 78 мөл. 200 тыһ. солк. республика, 2 мөл. 100 тыһ. солк. Ленскэй нэһилиэк үптэриттэн көрүлүннэ.

«Намстрой» тэрилтэ ген. директора В.В. Кутуков:

- Дьиэ иһин-таһын үлэтэ барыта түмүктэннэ. Наһаа үчүгэйдик тутулунна. Бэйэм ааппыттан бииргэ үлэлэспит тэрилтэлэрбэр, чуолаан, «Намкоммунтеплоэнерго»-ҕа (ген. дир. Н.В. Игнатьев), «Стройтехнология»-ҕа махталбын тиэрдэбин. Биир санаанан иллээхтик олорун.

Салгыы В.В. Кутуков саҥа дьиэ символическай күлүүһүн Ленскэй нэһилиэгин баһылыгар А.Г. Новгородовка туттарда. Бастакынан докумуоннарын туттарбыт Октябрьскай уулусса 8 №-дээх дьиэтин олохтоохтор, саҥа дьиэ 19-с кыбартыыратын хаһаайката Н.И. Тарасова бастакы күлүүһү тутта.

Саҥа дьиэлэммиттэртэн Петров Гаврил Гаврильевич:

- Чернышевскай уулусса 45 №-н көһөн кэллим. 4 оҕолоохпун. 3 хостоох дьиэни ыламмыт үөрүүбүт улахан. Дьиэбит 73 кв. м иэннээх. Олорор сирэ - 43 кв. м. 2 утуйар хостоох, суунар сирдээх, туалеттаах, ас астыыр хоско иһит суулардаах (мойка), дьиэ аайы туспа уу сылытар тэриллээх. Хос аайы уот холбуур, араарар тэриллэрдээх. Итии, тымныы уу баар. Толору хааччыллыылаах дьиэҕэ олороммут олохпут тупсуо диэн эрэнэбин.

Дьяконов Алексей Афанасьевич:

- РЭС-кэ монтердуубун. 5 оҕолоохпут. Октябрьскай уулусса 8 №-н кэлэбит. 2-с этээскэ 36,79 кв. м иэннээх дьиэни ыллыбыт. Бэҕэһээ субуотунньуктаан ыраастанныбыт, сууйдубуттараатыбыт. Оҕолорум үөрүү-көтүү бөҕө. Салайааччыларга, тутааччыларга барҕа махталбытын тиэрдэбит.

Мурунова Лариса Петровна:

- Бүгүн Дьокуускай куораттан быраатым оннугар саҥа дьиэ ылар үөрүүлээх түгэнҥэ ыалдьыттыы кэллим. Быраатым Чернышевскай уулусса 45 №-дээх дьиэтигэр ohox оттон бэрт эрэйдээхтик олорбута. 1 хостоох 36 кв.м иэннээх дьиэҕэ тиксэммит үөрүүбүт муҥура суох.

2018 сылтан «Переселение граждан из аварийного жилого фонда» программа 2-с түһүмэҕэ салҕаныаҕа.

Анастасия КОРЯКИНА

БОЛҔОЙУН! ЭЛЕКТРОННАЙ СУРУТУУ

«Энсиэли» хаһыакка 2017 сыл бастакы аҥарыгар электроннай сурутуу ыытыллар. Редакцияҕа кэлэн дуогабар түһэрсиллэр, сурутууну төлөнөр, электроннай почта аадырыһа тиксэриллэр. Хаһыат PDF форматынан аҕааччыга тиэрдиллэр.

6 ыйга — 210 солк.,
3 ыйга — 105 солк.,
1 ыйга — 35 солк.

Хаһыат индексэтэ — Р0005, нэдиэлэҕэ иккитэ (оптуорунньук, бээтинсэ) тахсар.

Бэлиэ түгэн

Сэтинньи 14 күнүгэр Нам улууһугар Саха республикатын бастакы Президенэ Михаил Ефимович Николаев кэлэн үлэни-хамнаһы билистэ. Бастатан туран, Никольскай нэһилиэгэр «Эрэл» ТХПК туппут сүөһүнү өлөрөр сыахха сырытта. Ону таһынан, И.Е. Винокуров аатынан Намнааҕы педагогическай колледж устудьуоннарын, преподавателлэрин кытта кэпсэттэ.

* * *

Педколледжка олус тэрээһиннээхтик көрүстүлэр, ол курдук үөрэнэр куорпуска экскурсия тэрийдилэр, хартыына галереятын, иис музейын көрдөрдүлэр. Онтон Н.С. Охлопков аатынан улуустааҕы гимназия үөрэнээччиларын, учууталларын кытта көрүстэ.

САЙДЫЫ СУОЛУН ТОБУЛУОХХА

Манна М.Е. Николаев «Музыка для всех» бырайыагын чэрчитинэн үлэлиир музыка кабинетыгар дьарыктанар оҕолору көрдө. Гимназистары кытта бэсиэдэлэһиигэ оҕолортон төрөөбүт улуустарын сайдыытын туһугар үлэлэһэр инниттэн туох идэни талар былааннаахтарын иһиттэ. Ханнык да кэмнэ политик, салайааччы быһыытынан болҕомтону үүнэр көлүөнэҕэ, ыччакка уурар, бүттүүн дойду, республика сайдыыта оҕону сөптөөхтүк иитииттэн саҕаланарын бэлиэтээтэ.

Улуус салалтатын уонна нэһилиэктэр баһылыктарын кытта көрсүһүү 2022 сылга Саха республикатын автономията олохтоммута 100 сыла бэлиэтэнэринэн, ол кэмнэ хайдах сайдыылаах, туох ситиһиилээх тиийиэхпитин сөбүй диэн ис хоһооннох буолла. Онно Михаил Ефимович ураты, дириҥ ис хоһоонноох көрүүлэрин эттэ.

Маны таһынан, государственнай уонна политическай деятель И.Е. Винокуровка анаммыт сквер пааматынньыгар сылдьан, сүдү үлэтигэр сүгүрүйэн туран сибэкки дьөрбөтүн уурдулар.

С. АРГУНОВ, «Нам улууһа» МТ пресс-киинэ

ОЛОХТОН ХААЛЫМА!

«Энсиэли» хаһыакка сибээс отделениеларынан, общественнай сурутааччыларынан 2017 сыл бастакы аҥарыгар сурутуу ыытыллар.

6 ыйга — 600солк.,
3 ыйга — 300 солк.,
1 ыйга — 100 солк.
Хаһыат индексэтэ — Р0005, нэдиэлэҕэ иккитэ тахсар.

СУРУТУУ - 2017

Тыа сирэ уонна ырыынак

Сэтинньи 19 күнүгэр Нам с. оҕо спортивнай оскуолатын дьиэтигэр «Идэһэ-2016» улуустааҕы үгэс буолбут атыы-кутуу дьаарбанкката буолан ааста. Тэрээһин сүрүн сыалынан олохтоох табаары оҥорон таһаараччылары өйөөһүн, нэһилиэнньэни сибиэһэй хаачыстыбалаах аһынан хааччыйыы, улуус тыатын хаһаайыстыбатын сайдыытын сыаллаах программаларын толорууга дьону көҕүлээһин буолар.

АТЫЫ – ТУТУУ ТАБЫЛЫННА

Сарсыарда 9 чаастан кыттааччылар кэлэн атыылыыр сирдэрин киэргэттилэр. 10 чаастан атыы-кутуу саҕаланна. Дьиэ истас өттүгэр киһи элбэх. Атыылыыр сиргэ тиийээт, хайдах эрэ 18-19 үйэлэрдээх атыы-кутуу баһаардара харахпар көстөн кэллилэр. Дьон таһырдьа тоҥорхатар, атыылаһар, атыылыыр. Атыы-кутуу хамаҕатык барар.

Барыта 8 нэһилиэктэн 20-чэ тэрээһиннээх, биирдиилээн хаһаайыстыбалар, урбаанныттар сүөһү, убаһа, сибиинньэ, оҕуруот, бурдук, үүт, кэнсиэрбэлэммит ас араас көрүҥүн аҕалан хото атыылаатылар. "Эрэл" ТХПК, «Ас-Рыба», Хатастааҕы сибиинньэ комплексын, "Туймаада-агроснаб" эрэсттэригэр уочарат халыҥ. Биир сонун көстүүнэн Өймөкөөнтөн биирдиилээн дьон таба тыһын атыылаабыттара буолла. ”Эрэл” ТХПК (дир. Нь. Ф. Гуляев), I Хомустаахтан “Совхоз Намский ХФ” (тол. дир. И.И. Бечеканов) сылгытын, сүөһүтүн этин дьон хамаҕатык ылла.

Атыы быыһыгар нэһилиэктэр культурнай программаларын дуоһуйа көрдүбүт.

Тэрийээччилэр сыл аайы туох эрэ саҥаны киллэрэллэр. Ол курдук быйыл дьон төбө уонна туйах сүлээһинигэр күрэхтэстилэр.

Иһирдьэ II Хомустаах агрооскуолата олус сонуннук тэринэн кэлбитин бэлиэтии көрдүм. Оскуола директора Ольга Герасимовна Готовцева бэйэтинэн делегацияны иилээн-саҕалаан аҕалбыт. Туох баар киэргэтиилэрин, астарын-үөллэрин "Эһээ Моруос уһаайбата" диэн ис хоһоонноон тэрийбиттэр. Саҥа дьылга остуолга тугу ууруохха сөбүн быыстапкалаабыттар. Үлэһиттэр бары көстүүмнээхтэр: Эһээ Моруос, Хаар кыыс, гном атыылаһааччыга бэлэх түҥэтэр. Кэнсиэрдиир нүөмэрдэрэ эмиэ Саҥа дьыллааҕы ырыа-үҥкүү.

Астара-үөлләрэ элбэҕин, миннньигэһин, сибиэһэйин аанан, киэргэтиитэ көрүөхтэн сиэдэрэй. Дьэ, киһи да өйө уус буолар эбит.

Салбаҥ нэһилиэгиттэн агрооскуола 40 саха аһын араас көрүҥүн дьүүлгэ таһаарда. Куобах, чөркөй, көҕөн, куулунан собо, кымыс, быырпах, барыанньа арааһа, убаһа этиттэн, иһиттэн талбыт ас-барыта баар. Куобаҕы 1 тыһ. солк., чөркөйү 200 солк., көҕөнү 300 солк. атыылаатылар.

"Дьаарбаҥка саамай тэрээһиннээх нэһилиэгэ» ааты II Хомустаах ылла. 2-с миэстэҕэ Ленскэй, 3-с миэстэҕэ Модут нэһилиэктэрэ таҕыстылар. Бөтүҥ нэһилиэгэ кэрэхсэнэр биириһинэн бэлиэтэннэ. Бу куонкуруска нэһилиэк төһө элбэх бородууксуйа көрүҥүн аҕалбыта, хаачыстыбата, атыылыыр сирин оҥостубута, культурнай, спортивнай программаларга кыттыыта көрүлүннэ, атыылаһааччылар санаалара учуоттанна.

Урукку сыллартан уратылаах дьаарбаҥка буолла. Ол курдук, дьон эт ылаат, удамыр сыанаҕа эрбэттилэр. Тыа хаһаайыстыбатын управлениета нэһилиэнньэҕэ утары баран маннык өҥө көрүҥүн киллэрбитин бэрт элбэх киһи махтана аҕынна. Атын саҥа көстүүнэн тэриллиилээх хаһаайыстыбалар кууһунан аҕалан сүөһү, сылгы этин хото атыылаабыттара буолла. Мин бэлиэтии көрбүппүнэн дьон кэнники наһаа эмис эти ылбаппын диэн, орто туруктаах эти ордорор буолбут. Бука, аныгы астарбыт испитин-үөспүтүн мөлтөтөннөр, өбүгэлэрбит курдук сыалаах эти, хоргуннаах миини доруобуйабыт кыайбат буолан эрэр быһыылаах.

Баҕа санаа быһыытынан манныгы этиэхпин баҕарабын: тэрээһиннээх хаһаайыстыбалар эттэрин кыра гына бысталаан атыылыыллара буоллар, бэрт үгүс киһи атыылаһыа эбит. Билиҥҥи кириисис кэмигэр киһи эрэ барыта миэстэнэн, сүөһү этин олорчу ылар үгүөрү харчыта суох. Карточканан, кредитинэн эбэтэр быстах-быстах төлөһөр (рассрочка) курдук төлөбүр өҥөлөрө киирэллэрэ буоллар, олох да табыгастаах буолуо этэ.

Кэнники сылларга республика, улуус салалтата өйүүр буолан тэрээһиннээх кыахтаах хаһаайыстыбалар элбээн эрэллэр. Оҥорон таһаарар табаардарын батарар сирдэрэ - улуус киинигэр улахан бары өттүнэн хаачыллыылаах ырыынак наада буолбут. Оччоҕо биир күн маннык анньыалаһан, сэниэ баранан кыстыыр аспытын булуныо суох этибит. Дьыл кэмиттэн тутулуга суох аныгы ирдэбилгэ эппиэттиир дьиэҕэ-уокка баҕабыт хоту таалан атыылаһан, дьиэ кэргэммитин аһатыа этибит. Киһи эрэ барыта эдэр, сэниэлээх, уһун уочараты тулуйар кыаҕа суох. Улуус, Ленскэй нэһилиэк салалталара, депутаттара үп көрөн олохчо киллэрэллэрэ буоллар, дьон-сэргэ махталын өр сылларга ылыа эбиттэр. Үп-харчы да улууспут иһигэр эргийиэ этэ.

Олохтоох табаары оҥороччулары өйүөххэ. Аныгылыы тэриниэххэ.

Атыы-кутуу дьаарбаҥкката олус табылынна. Тэрийээччилэр сыл аайы туох эрэ саҥаны киллэрэн атыны-кутууну ыытарга кыһаллаллара кэрэхсэбиллээх. Кыстык аспытын булуннубут. Улуус салалтатыгар, тэрийээччилэргэ дьон махталларын тиэрдэллэр.

Анастасия КОРЯКИНА

Нам улууһа — спорт түһүлгэтэ

ХАПСАҔАЙГА - ФЕДЕРАЦИЯ КУБОГА

Бу сыл ахсынньы 10-11 күннэригэр Саха республикатын хапсаҕай федерациятын кубогын күрэҕэ 20-с төгүлүн Намҥа ыытыллыахтаах. Ол күрэҕи тэрийэр хамыыһыйа мунньаҕа сэтинньи 17 күнүгэр улуус аактабай саалатыгар буолла. Күрэх республика иһигэр хапсаҕай көрүҥүн, чөл, чэгиэн олоҕу маассабайдык тарҕатар, күүстээх, бастыҥ бөҕөстөрү, хамаандалары быһаарар сыаллаах-соруктаах тэриллэр.

Мунньахха киирии тылы улуус баһылыга А.П. Атласов эппитин кэннэ, сүрүн иһитиннэриини спорт управлениетын начальнига П.Г. Иванов оҥордо. Онтон СР хапсаҕайга федерациятын председателэ Н.И. Румянцев, Нам улууһун хапсаҕайга федерациятын председателэ А.А. Кузьмин бэйэлэрин санааларын эттилэр. Мустубут дьон, тэрилтэлэр салайааччылара күрэх туох, хайдах ыытыллыахтааҕын, аһыллыытын-сабыллыытын, культурнай чааһын ырытыстылар. Баһылык А.П. Атласов П.Г. Ивановка тэрээһиҥҥэ эппиэтинэстээх хамыыһыйалар бэйэлэрэ мунньахтаан быһаарсан биир уопсай мунньаҕы тэрийэллэригэр сорудахтаата.

Бу ыытыллыахтаах хапсаҕай күрэҕэ Нам улууһугар бэркэ ыытыллыбыта диэн дьон-сэргэ кэлиҥҥи сылларга өйдүү-саныы сылдьалларын гына тэрээһини бары сомоҕолоһон, үрдүк таһымҥа ыытыахтаахпыт, тэрийиэхтээхпит диэн түмүккэ кэллилэр.

Бэлиэ түгэн

ОЛОҤХО ДЬИЭТЭ ҮЛЭТИН САҔАЛААТА

Ааспыт нэдиэлэ субуотатыгар П.П. Ядрихинскай — Бэдьээлэ аатынан Олоҥхо дьиэтэ үлэтин сезонун арыйар тэрээһинэ ыытылынна. Үөрүүлээх аһыллыы алгыһынан саҕаланна. Онтон биир-биир араас фольклорнай жанрдар нүөмэрдэрин эдэриттэн эмэнигэр тиийэ көрдөрбүттэрэ көрөөччүлэри сэҥээртэ. Эҕэрдэ нүөмэрдэр кэннилэриттэн сэргэ тула төгүрүйсэн, илии илииттэн ылсыһан дархан этээччи В.В. Хорунов — Дьэргэлгэн оһуохайыгар уйдаран бары бииргэ оһуохайдаан ойдулар.

Олоҥхо дьиэтэ 2014 сыллаахха «Үтүө дьыаланан» тутуллубута. Нэһилиэккэ ыытыллар улуустааҕы, республикатааҕы таһымнаах күрэхтэри, маастар-кылаастары уонна да атын араас хабааннаах тэрээһиннэри ыытар. Оттон былырыыҥҥыттан саҕалаан биир санаалаах, интэриэстээх, ураты дьоҕурдаах дьону түмэн, араас түмсүүлэр тэриллэннэр ситиһиилээхтик үлэлии, айа-тута сылдьаллар. Ол курдук, «Оһуохай түмсүүтэ», «Дьырылыатта» фольклорнай ансаамбыл, «Манок» булчуттар түмсүүлэрэ, «Айталы Куо» эдэр ийэлэр, кыргыттар түмсүүлэрэ о.д.а. Итинэн тохтообокко өссө да атын түмсүүлэр тэриллэ тураллар.

Үөрүүлээх аһыллыы кэнниттэн общественник, эрчимнээх ыччат Витя Никонов бэйэтин бачыымынан тэрийбит өбүгэбит оонньууларыгар хабылыкка, хаамыскаҕа күрэхтэһии буолла. Күрэххэ биирдиилээн, хамаанданан сааһыттан тутулуга суох дьон оонньоотулар. Ким эрэ саҥа, ким эрэ уруккуттан дьарыктанар киһи оонньообут буолан, күрэх бэрт интэриэһинэйдик ааста. Күрэх судьуйаларынан үлэлээтилэр: кылаабынай судьуйа-Витя Никонов, чилиэннэр-Еремеева Сардаана, Слепцова Анна, Иванова Матрена.

Түмүккэ, хамаанданан киирсиигэ: I м. - Хамаҕатта нэһ., II м. - «Юность Якутии» түмсүү, III м. - «Дьүрүл» (Партизан), IV м. - улуус дьаһалтата, V м. - нэһилиэк дьахтар сэбиэтэ, VI м. - «Айталы Куо» түмсүү. Биирдиилээн киирсиигэ уопсайа 15 киһи кыттыбытыттан: I м. - Алгыс Егоров (Хамаҕатта), II м. - Афанасий Ядреев («Юность Якутии»), III м. - Никандр Бубякин (Хамаҕатта). Күрэх абсолютнай чемпионунан Алгыс Егоров ааттанна. Кыайыылаахтар, миэстэлэспиттэр өйдөбүнньүк бэлэҕинэн, сертификатынан наҕараадаланнылар. Күрэх спонсордарыгар: улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы И.И. Сивцеваҕа, улуус депутаттарын сэбиэтин председателэ И.Р. Поповка, ыччат уонна дьиэ кэргэн политикатын управлениетын кылаабынай специалиһа Ю.П. Жергинаҕа, Нам 1 №-дээх оскуолатын директора Е.П. Габышеваҕа, «Сардаҥа» киинэтеатрын директора П. Обутовка тэрийээччилэр, кыттааччылар ааттарыттан улахан махталларын тиэрдэллэр.

А. СОЗОНОВА

Профсоюзтар олохторуттан

КЭСКИЛИ ТҮСТЭЭН

Сэтинньи 17 күнүгэр А.Ф. Шестаков аатынан сынньалаҥ киин дьиэтигэр Нам улууһун культура үлэһиттэрин «Кэскили түстээн» диэн айар кэнсиэрдэрэ буолла.

Хас тахсар кыттааччыны көрөөччүлэр хабыллар ытыстарын тыаһынан көрүстүлэр. Бу кэнсиэр республикаҕа үһүс төгүлүн ыытыллар «Славим дружбой и трудом край Олонхо» уус-уран самодеятельнай фестиваль II туурун чэрчитинэн ыытылынна.

* * *

Кыттыыны солистар Даина Обутова, Петр Машников, Иннокентий Иванов, Мария Аргунова, электрогитараҕа Петр Емельянов, дуэтынан Анисия Иванова, Акулина Полятинская, Афанасий Татаринов салайааччылаах «Добун» эр дьон квартета, Елена Кутукова салайааччылаах «Дьүөгэлэр» народнай вокальнай ансаамбыл, «Түһүлгэ» СК, «Дьүрүл» народнай ансаамбыл айар коллективтара, парнай үҥкүүнэн Римма Бурнашева, Алексей Дьячковскай уонна «Ньургуһун» народнай үҥкүү бөлөҕүн хореограба Мария Попова туруорутунан культура эйгэтин эдэр үлэһиттэрин бөлөҕө ыллылар.

Идэлээх сойууспут республикатааҕы комитетын председателин солбуйааччы, Саха республикатын культуратын үтүөлээх үлэһитэ Варвара Михайлова, Өксөкүлээх Өлөксөй аатынан норуоттар доҕордоһууларын дьиэтин сүрүннүүр специалиһа, Саха республикатын культуратын үтүөлээх үлэһитэ Саргылаана Адамова, «Голос профсоюза» республикатааҕы профсоюзнай хаһыат редактора, Саха республикатын культуратын туйгуна Екатерина Андреева дьоро киэһэ ыалдьыттарынан буоллулар.

Матрена Платонова (дьүүллүүр сүбэ председателэ, Нам улууһун культураҕа уонна духуобунай сайдыыга управлениетын специалиһа), Надежда Москвитина (З.П. Винокуров аат. Намнаааҕы оҕо искусствотын оскуолатын хореографияҕа преподавателэ, СР культуратын туйгуна), Айталина Быканова (З.П. Винокуров аат. оҕо искусствотын оскуолатын Намнаааҕы педагогическай колледжын филиалын преподавателэ) куонкурус нүөмэрдэрин көрдүлэр-иһиттилэр.

Нам улууһун эдэр специалистара «Айылгы» СК уус-уран салайааччыта Марианна Данилова, культура уонна духуобунай сайдыыга управлениетын режиссера Виталий Евсеев иилээн-саҕалаан ыыттылар.

Түмүгэр «Хомус», «Түһүлгэ», «Алгыс» СК үлэһиттэрин фольклорнай композиция; «Добун» эр дьон вокальнай квартета; «Түһүлгэ» СК айар бөлөҕө; культура эйгэтин эдэр үлэһиттэрин үҥкүү бөлөҕө финалга киирдилэр.

Бары көрөөччүлэрбитигэр, дьүүлүүр сүбэбитигэр уонна кыттыыны ылбыт айар талааннаах, кэрэни кэрэхсэтэр, таһаарыылаах үлэҕэ, дьоллоох олоххо көҕүлүүр культура үлэһиттэригэр барҕа махтал буолуохтун!

Кэрэ кэпсээн кэһиилээх, ыллам ырыа аргыстаах бэлиэ күннэргэ төрөөбүт түөлбэбитин хоһуйан, бар дьоҥҥо махталы, тапталы анаан туран, эриэккэс эҕэрдэҕит арчылаах аартыга арылыннын, үгүс сылларга кэрэ эйгэ идэтэ кэскили түстээтин!

Наталья ПЕТРОВА,
А.Ф. Шестаков аат. культура киинин методиһа

Кэрэ эйгэтигэр

САХА ИИҺИН МАҢДАР ОҺУОРА

Сэтинньи 12 күнүгэр Хатыҥ Арыы нэһилиэгэр И.Е. Винокуров аатынан музейга дэгиттэр талааннаах иистэнньэҥ М.В. Корякина оҥоһуктарын быыстапката буолан ааста.

Араас ылбаҕай көстүүлээх оҕуруонан тиһиллибит хартыыналары, оҥоһуктары киһи сэргии көрөр. Ыраахтан-чугастан ыҥырыллыбыт дьон, аймахтара, нэһилиэк аҕа баһылыга мааны ыалдьыт буоллулар. Тэрээһин арыллыытыгар А.К. Кривогорницын уот оттон, алгыс баһынан сыалаата. Марфа Васильевна үлэтин, олоҕун туһунан кылгастык кэпсээтилэр. Мустубут дьон-сэргэ араас кэрэ оҥоһуктары, иистэри, хартыыналары көрөн сөхтүлэр.

Марфа Васильевна - халыҥ дьиэ кэргэн амарах ийэтэ, эйэҕэс эбэтэ. Оҕолорун кыра саастарыттан үлэни таптыырга үөрэппит. Кыргыттара кыра эрдэхтэриттэн ийэлэрин көрөн баайар, оҕуруонан тиһэр, быысапкалыыр, иистэнэр буолбуттар. Өр кэмнэргэ төрөөбүт нэһилиэгэр Салбаҥҥа оскуолаҕа үлэлээбит. Оҕолорго быысапка куруһуогун тэрийбит. Дьиэтин иһэ бүтүннүү быысапкалаабыт хартыыналарынан, оҥоһуктарынан киэргэтиллибиттэр.

Аан бастаан төрөппүт быһыытынан оскуола иһинэн, республика таһымнаах быыстапкаларга 1997, 1999, 2000, 2002 сс. кыттыбыт. Куонкурустарга бастакы миэстэни ылан, гранпри хаһаайына буолан оскуоланы аатталлыбыт, сыаналаах бэлэхтэринэн наҕараадаламмыт. Нэһилиэккэ ыытыллар быыстапкаларга сахалыы тикпит иистэрэ куруутун бириистээх миэстэҕэ тиксэллэр. Араас кэрэ сахалыы оһуордаах суумкалары, ырбаахылары, үтүлүктэри чаппараахтары уо.д.а. тигэр. Республикаҕа, улууска ыытыллар куонкурустарга үксүгэр кыттыыны ылар эбит. Ол курдук, 2005 с. «Биирдиилээн саха таҥаһа» - 1 м, 2006 с. дьиэ кэргэнинээн саха таҥаһыгар 3 м., 2007 с. «Сахалыы иис» - 3 м., 2008 с. чаппараах тигиитигэр 1 м., 2009 с. саха таҥаһыгар дьиэ кэргэнинээн 1 м., 2010 с. биирдиилээн саха таҥаһыгар 1м. буолбута. 2013 с. үөрэппит оҕолорун кытта быыстапка тэрийэр. 2013 с. «Эҥсиэли хочотун норуотун маастардара уонна уран тарбахтаахтара» диэн кинигэҕэ тахсыбыт. 2014 с. «Далбар хотун» куонкуруска «Талба талаан» хаһаайына буолбут. 2016 с. И.Е. Винокуров 120, П.П. Ядрихинскай-Бэдьээлэ 115 үбүлүөйдээх сылларыгар, Салбаҥ нэһилиэгэ тэриллибитэ 85 сылыгар аналлаах ыһыахха «Алгыстаах түһүлгэ» диэн күрэххэ түһүлгэ киэргэтиитигэр 1 м., «Самаан сайын уйгулаах ыһыаҕын сандалыта» күрэххэ 1 м. тахсыбыт.

Быыстапкаҕа сылдьан саха ииһин мындырын, оһуор бичик дьэрэкээнин көрөн дуоһуйа сынньанныбыт. Тэрээһин түмүгэр, Марфа Васильевна саха төрүт култууратын тарҕатааччы, иистэнньэҥ мааныта диэн санаалаах тарҕастыбыт.

Аксинья ТАТАРИНОВА

Мунаарыы

БЭЙДИЭ ЫТ ХААЙЫЫТЫН ТУҺУНАН

Бу дьыл сэтинньи 8 күнүгэр «Саха сирэ» хаһыакка «Бэйдиэ ыт хаайыыта» ыстатыйа мэнээк сылдьар ыт аҕыйаата диэбиттэр. Куорат мэрэ Айсен Николаев таах сылдьар ыттарга 500 тыһ. солкуобайы быһаччы пуунҥа биэрэр буолуоҕуттан, ыт хаайыытыгар биир күҥҥэ 146 солк. аһылык көрүллэр буолбут. Онно кинолог тушенканы кытта куруппаны булкуйан хааһы оҥорон аһатар эбит. Аспытын кэмчилээбэппит диэбиттэр. Итинтэн тэҥнээн көрүү тахсар. Билигин кыра хамнастаах ыал оҕото оскуолаҕа күнүс аһыырыгар 80 солк. көрүллэр диилляр. Россияҕа 20-25 сылга хааллыбыттар босхо аһаан эрдэхтэрэ. Оҕолорбутун аһатарга дьаданҥы, сэниэлээх ыал оҕото диэн араартаан, сирэй-харах кэтэтэн, дакаастабыл ыспыраапка бөҕөнөн аһатабыт. Дьаданҥы судаарыстыбаҕа олороргун бил диэбит курдук инбэлиититтэргэ босхо эмп федеральнай, муниципальнай, республикатааҕы диэн арахсан, харчы бүттэ диэн, эмп рецебын тохтотон кэбиһэллэр. Босхо эмп баар эрдэҕинэ, тутуһан эмтэнэн хаал диэбит курдук. Онтон ыарыы эйиигиттэн ыйыппат. Ыйыттахха, харчы көрүллүбэтэх, ол иһин тохтоото диилляр, үтүөрэн хааланнар эмитому тохтоттубут диэбэттэр хата.

Оҕо аһыырыгар таҥнарыгар кэмчилээбэппит диэхтэрэ дуо? Онтон ыт хаайыытыгар болҕомто көрүллэр буоллаҕына, онтон дьаданылар, умнаһыттар, ыарыһахтар, инбэлиитэр, кырдьаҕас кыаммат араҥаҕа-итиилэргэ ким дуһата долгуйарый?

Оскуола оҕотугар болҕомто үөрэнэр учебнигар тиийэ өйөнөр, босхо буолуохтаах диэн государство аҕа баһылыга өрүү этэр да, олоххо киириитэ тоҕо эрэ бытаан курдук, Россия үөрэҕин саҥа миниистирин дьаһала дьайыан сөп этэ. Кумааҕы үлэтэ наһаа элбээбитин билинэллэр аҕай да, олоххо киириитэ бытаан, хос-хос салалта элбэх быһыылаах. Үрдүк хамнаска олорон, чабыланар сыыһатын өйдүүллэрэ бэрт.

Константин ЕРЕМЕЕВ

Төрүт үгэс

САХА ДЭТЭР КИҺИБИТ

Хамаҕаттаҕа Харысха уола Харатаала Харатаала - Иэччэх ойуун олохсуйан олорбута номнуо 28 сыла буолла. Кинини мин Намнаааҕы педучилищеҕа үөрэммит сылларбыттан билэбин. Кэлин Хамаҕатта орто оскуолатыгар учууталынан үлэлиир кэмнэрбэр биир кэмҥэ биир педколлективка алтыспыт киһим буолар.

Харатааланы бүгүн мин киһи, аҕа, атас-доҕор быһыытынан дьоҥҥо-сэргэҕэ билиһиннэриэхпин уонна кини ыытар үлэтэ туох хайысхалааҕын, ситиһиилээҕин сырдатыахпын баҕарабын. Студенныыр сылларыгар сытыы-хотуу уол диэн көрөрүм, кини биһигиттэн 2 сыл аҕа курска үөрэммитэ. Мотоцикл миниилээх Намтан сылдьар уол диэн өйбөр хаалбыт. Сүрдээх муодунай буолара, джинсы, кожа диэни кини урут кэтэрэ. Харатаала ойоҕунаан Кундайааналыын түөрт оҕолоохтор, үс кыыс, биир уол, уонтан тахса сиэннээхтэр. Оҕолорун кыра эрдэхтэриттэн ханнык баҕарар үлэҕэ сыстаҕас гына иппиттэрэ, ыарахантан чаҕыйбат буолууга уонна бэйэлэрин саастарыгар оҕолор мындыр өйдөөхтөрө миигин сөхтөрөр. Ол курдук, улахан кыыс Алыына кэргэнинээн Хомустаанныын үлэ эгэлгэтин оҕолорун тустарыгар ыыталлар. Арыйаан маска да, техникаҕа да сыстаҕас уус, маастар бэрдэ, кэргэнэ Даша-тарбаҕар талааннаах уруһуйдьут уонна асчыт бэрдэ, Иннокентий Тарбахов балта буолар, элбэх оҕо күн күбэй ийэтэ. Айыллыыта билигин кыратыгар да олордор, талааннаах тарбахтарынан маска оһуордары эрбээн, араас оҥоһуктары оҥорон дьону сөхтөрөр. Кыра кыыс Айта эмчит идэтигэр үөрэнэр. Күтүөттэр бары сахалыы аат ылынан үлэлии-хамсыы сылдьаллар. Сиэннэрин Харатаала барыларын сахалыы толору ааттаан, мэлдьи айылҕаҕа батыһыннара сылдьар. Балыктыырын, түүлүүрүн, эмтээх оту хомуйарын көрөннөр илии-атах буолаллар, элбэххэ үөрэнэллэр.

Биир нэһилиэккэ олорон Ойуун буолан хаалбыта туора дьоҥҥо соһуччу буолуо да, кини кыра эрдэҕиттэн ойуун күүһэ баарын ийэтинэн, Лебедев Ойуун сүбэтинэн, сир көһөрөн улаатыннарбыттар. Инньэ гынан Харатаала биир оскуолаҕа хаһан да иккис сылын үөрэммэтэҕэ. Аҕатын өттүнэн аата ааттаммыт улахан Чарапчылаах Ойуун хос-хос сиэнэ буолар. Кини бэйэтэ эрэ билэн эрдэҕэ, ол суолга айан аартыктарын. Ону биһиги билбэппит. Кинини үөһэттэн талан ылбыттара, бу сиргэ ыйыллыбыт ыйааҕа, оҥоһуллубут оҥоруута, анаммыт анала үөһэттэн ыытар илдьиттэри толоруу, ол туһугар үлэлэһии бу кэнники сылларга кини төлөрүйбэт иэһэ буолар.

Харатаала-9 кинигэ ааптара, идэтинэн уруһуй учуутала, кинигэтигэр уруһуйдарын бэйэтэ оҥорор буолан, санааларын олус тиийимтиэ гына ситэртиир элбэх ойуулаах буолар. «Академия Саха» диэн интернет эйгэтигэр туспа сайт аһынан, аныгылыы моһуоннаах иитэр-үөрэтэр үлэни сахатын норуотугар ыытар. Кини храмыгар быыстала суох элбэх киһи араас улуустартан, араас тас да дойдулартан билэн-көрөн истэн, кинилиин көрсүһээри, сүбэлэтээри, өрүһүйтэрээри сыбыытаһан олороллор. Киһи үлэнэн сыаналанар. Харатаала храмыгар үгүс махтал суруктаах сурунааллар элбэҕи туоһулууллар. Кини ыытар үлэтин ТНТ, НВК, НТВ, Ямал ТВ уонна КНР киин ханаала кэлэн устан, сэргээн барбыттара, киэҥ эйгэҕэ таһаарбыттара. Бу аҕыйах хонуктааҕыта ГАИ үлэһиттэрэ Дьокуускай куоракка ыҥыран ыланнар, үбүлүөйдээх мэтээллэрин туттардылар, элбэх өлүүлээх суолларга саахал тахсарын аччатар үлэни ыыппытын, элбэх өлүүнү тохтоппутун мэктиэлээн, махтал тылларын эттилэр. Биир бэйэм массыынабар кини харысхалын иилинэ сылдьан үс төгүл саахалтан быыһаммытым дии саныыбын. Кини үөрэҕин, такайыытын хас биирдиибит ылынан иһэрэ буоллар, олохпут биллэрдик тупсуо, сөптөөх хайысхатын ылыа эбитэ буолуо. Ол курдук, саха буолан баран сахалыы ааттанарбыт саамай оруннаах диибин. Киниттэн ылбыт сахалыы ааппын олоххо киллэриэм диэн бигэ эрэллээх сылдьабын. Харатааланы кытта киһи ханнык баҕарар ыйытыкка сүбэ-ама быһыытынан кэпсэттэххэ, сүбэлэттэххэ, санааҥ сайҕанан, дуһаҥ чэпчээн, туругун бөҕөргөөн тахсаҕын. Аҕыйах хонуктааҕыта Ил Түмэҥҥэ Саха республиката, саха норуота дэнэр буоллубут диэн сокуон тахсан эрэрин туһунан сонун истибиппит. Бу кини хас эмит сыралаах үлэтэ сөптөөх дьонунан туруорсан олоххо киирэн эрэриттэн үөрүөххэ сөп. Дьокуут диэн тыл сүмэһиннээҕин, хара омуктар күлүү-элэк оҥостоллорун туһунан кини эттэ ини, эппэтэ ини.

Биһиги киһи баарын тухары сыаналаабат үгэстээхпит, онтон Харатаала аата, кини ыытар үлэтэ өссө да ааттаныа, сүппэт, өлбөөдүйбэт үйэлэниэ!

Бары махталы кытта Харатааланы эҕэрдэлиэҕиҥ! Намнар киэн туттуҥ, Саха буолуоҕуҥ!

Тулус кыыһа
Сандаара ОРОТОО

(Төлөбүрдээх төрүөккэ бэчээттэннэ)

БИЛЛЭРИИЛЭР

® ЭҐЭРДЭ-ИЛДЬИТ

85 саахын туолар Бартыһаан оскуолата үөрэммит ыччаттарын, үлэлээбит учууталлары, төрөппүттэри, кэрэ – бэлиэ күнүнэн эҕэрдэлээн туран,

« К ө л ү ө н э л э р көрсүһүүлэригэр» ахсынньы ый 3 күнүгэр ыҥырар.

Көрсүһүү программата:

9:00 – 10:00 - Бэлиэтэнии, регистрация,

10:00 – 11:50 – «Ааспыт кэм ахтылҕана» (оҕо сааска айан)

12:00 – 13:00 – «Биир эйэлээх кэккэнэн»-выпускниктар парадтара

13:00 – 14:00 – Эбиэт. Бэлиэтэнии

14:00 – 16:00 – «Кэскилбин түстээбит тапталлаах оскуолам» - үөрүүлээх мунньах, кинигэ сүрэхтэниитэ

17:00 – 19:00 – Сынньалаҥ

1 9 : 0 0 – 2 0 : 3 0 – Быраабынныктааҕы концерт («Хомус» КЦ)

21:00 – 02:00 – Көлүөнэлэр көрсүһүүлэрэ

1. Ретро-диско 60-70-80-90 сс. (буолар сирэ: оскуола)

Бэйэҕит кэмҥит муодатын, ырыатын, үҥкүүтүн көрдөрөргө бэлэмнээх кэлэргит биһирэнэр (араас бириистэр күүтэллэр)

2. Диско 2000-2016 сс. (буолар сирэ: «Хомус» КЦ) **Буолар күнэ:** ахсынньы ый 3 күнэ. **Буолар сирэ:** Нам улууһун Бартыһаан нэһилиэгэ, Бартыһаан орто оскуолата

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ НАМ УЛУУҺУН ОЛОХТООХТОРО!

® «Төрүт уу» тэрилтэ «Олоҥхо» атыы дьиэтигэр, үлэ күнүгэр 9.00. чаастан 19.00. чааска диэри, баскыһыанньаҕа 10.00. чаастан 18.00. чааска диэри үлэлиир.

Дьиэҕэ тиэрдэн биэрии диспетчерэ 10.00. чаастан 18.30. чааска диэри үлэлиир.

Билсэр телефоннар: 8-924-873-73-11, 8-914-300-11-70. Баскыһыанньаҕа дьиэҕэ тиэрдии оҥоһуллубат.

Аппааныга Л. Левин уул. 3 №-гэр атыылаллар (урукку кулууп кинобудката). Үлэ күнүгэр 9.00 чаастан 18.00 чааска диэри. Баскыһыанньаҕа үлэлээбэт.

КҮНДҮ НАМ УЛУУҺУН ОЛОХТООХТОРО!

«СВЕТЛАНА» атыы-эргиэн дьиэтэ сыаналаах таҥастары, маллары «ХОУМ КРЕДИТ БАНК» нөҥүө уһун болдьоххо бырыһыана суох иэс биэрэр (ирдэнэр документ - паспорт).

Магазин «СВЕТЛАНА» предлагает товары в рассрочку без переплаты черех «ХОУМ КРЕДИТ БАНК» (документы - паспорт).

У нас в продаже всегда есть: мужская, женская, детская одежда и обувь, детские товары-игрушки, кроватки, текстиль - матрасы, шторы, постельное белье, полотенца, покрывала, одеяла, подушки, наматрасники, хозтовары - посуда, бытовая химия, канцтовары, сумки, бижутерия, косметика и мн. др.

Мы ждем ВАС по адресу: с. Намцы, ул. Ст. Платонова, 3 (напротив Намской начальной школы).

® Продаю Тойота Хайс люкс Сурф 2000 г.в., газ + бензин, двиг. RZN 185, ОТС, без вложений, собственник, срочно - 530 т.р.

Тел. 89243690257, 89644294917

® ВНИМАНИЕ ЖИТЕЛЯМ НАМСКОГО УЛУСА!

ГАУ РС(Я) «Якутлесресурс» предлагает следующие услуги по реализации древесины:

1. дрова швырок - УАЗ (бортовой) стоимость - 1000 руб.;

2. столбы для забора (2 м) - 150 руб. (1 шт.).

Телефон для справок: 41-3-55, 89245901059

Билгэ

КЫҺЫММЫТ ХАЙДАХ БУОЛУОЙ?

Бэҕэһээ Мэхээлэйэп күнэ этэ. Бастакы улахан тымныылар түһэллэр. Бү күн сылыйдаҕына, тымныы кыһын буолар. Оттон ириэрдэҕинэ, ахсынньы 19 күнүгэр диэри салҕанар, кырыа түстэҕинэ-хаар өлгөмнүк түһэр. Бу күн сарсыардаттан туманнаах буоллаҕына-ириэрии буолар.

Оттон бүгүн мас кырыаланнаҕына, тымныы түһэр, оттон туман түстэҕинэ, ириэрэр.

Сэтинньи 25 күнүгэр хаар түстэҕинэ, ахсынньы 4 күнүгэр диэри улахан тымныы түспэт.

Оттон ахсынньы 1 күнүгэр күн-дьыл хайдах буолар да, кыһынын эмиэ оннук буолар.

®»ТУЙМААДА» – ИННИКИГЭ ЭРЭЛ

«Туймаада» хаһыат миигин быыһаан турар. Аһаҕас, чиэһинэй этиилэрим уонна туруорсууларым иһин миэхэ саба түспүттэрэ, онуоха «Туймаада» миигин көмүскэспитэ.

Хаһыаты киһи саҕаланыаҕыттан бүтүөр диэри биир тыынынан ааҕар. Билиҥҥи мунаах кэмҥэ хаһыат балаһаларыттан үгүс сөптөөх хоруйу булаҕын. Ол курдук билиҥҥи политика уонна экономика туох да киэргэтиитэ суох кэпсэнэр. Киин куораппыт, ордук тыабыт сирин кыһалҕаларын ааҕан, көр, оннооҕор хараҕым уута тахсар ээ...

«Туймаада» баар кыһалҕалары көннөрү эридьиэстиир эрэ буолбатах, кини үөскээбит мөкү быһыыны-майгыны хайдах туоратар туһунан эмиэ суруйар. Итинтэн киһи санаата көтөҕүллэр, инникигэ эрэл үөскүүр.

Онон бар дьоммун ыҥырабын: саха омукпут инники сайдыытыгар сүҥкэннээхэй төһүү буолар «Туймаада» хаһыакка бука бары көхтөөхтүк сурутуоҕун.

Максим Николаевич СИБИРЯКОВ, Үлэ Кыһыл Знамята, Бочуот знага уонна партийнай килбиэн иһин орденнар кавалердара, союзнай суолталаах пенсионер, САССР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, ССРС уонна Саха АССР спордун маастара.

* * *

Сурутуу сыаната Дьокуускайга уонна киин улуустарга – 1180 солк. 62 харчы, Бүлүү бөлөх уонна хотугу улуустарга – 1421 солк. 04 харчы. Сүүйүүлээх сурутууга ҮС СҮРҮН БИРИИС: 1-кы супер-приз – «Синтай» тыраахтар, 2-с супер-приз – 100 тыһ. солк., 3-с супер-приз – 50 тыһ.солк. уу харчынан! Ону сэргэ сыаналаах бириистэр: ж/к телевизор, холодильник, суотабай телефон. Маны сэргэ атын үчүгэй бириистэр эмиэ баар буолуохтара.

Квитанцияны ыыппаккыт, сурутааччылар испииһэктэрэ республикатааҕы почтамтан быһа ылыллар. Бириигэ оонньотуу бэрээдэгин туһунан суруппут хаһыаккыт бастакы нүөмэриттэн ааҕан билиэххит. «Туймаадаҕа» сурутуҥ, бириистэ сүүйүҥ!

«Нам улууһа» МТ культураҕа уонна духуобунай сайдыыга салалтата Саха республикатын мелодистарын союһун чилиэнэ, Саха республикатын культуратын туйгуна, 2 Хомустаах нэһилиэгин «Түһүлгэ» сынньалаҥ киинин салайааччыта

МЕРКУЛОВ Александр Петрович

ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан кэргэнигэр Яна Петровна Рожинаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр,чугас дьонноругар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит, аһыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит.

«Хомустаах 2-с нэһилиэгэ» муниципальнай тэриллии дьаһалтата, нэһилиэк депутаттара, ветераннарын сэбиэтэ республикаҕа баллэр мелодист, элбэх ырыа автора, Саха республикатын культуратын туйгуна, «Түһүлгэ» сынньалаҥ киин директора

МЕРКУЛОВ Александр Петрович

ыалдьан олохтон туораабытынан кэргэнигэр, 2 Хомустаах орто оскуолатын учууталыгар Рожина Яна Петровнаҕа, оҕолоругар, сиэннэригэр дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Республикаҕа киэҥник биллэр, бэйэтэ туһунан суоллаах-иистээх талааннаах мелодист, ырыаһыт, баянист, 2 Хомустаахтааҕы культура дьиэтин директора

МЕРКУЛОВ Александр Петрович

уһун, ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан аймахтарыгар, кэргэнигэр, оҕолоругар, сиэннэригэр дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Аһыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит.

Улуустааҕы «Туллук хаара» мелодистар түмсүүлэрин аатыттан Кутукова Е.А.

Тапталлаах оҕобут, убайбыт

СУЗДАЛОВ Сандал Степанович

б.дь. сэтинньи 20 күнүгэр ыалдьан сырдык тыына быстыбытын доҕотторугар, билэр дьонугар, аймахтарбытыгар дириҥник куруутуйан туран иһитиннэрэбит.

Ийэтэ, аҕата, бииргэ төрөөбүттэрэ, эдьиийэ Варя, кийиитэ

Күндү аймахтарбытыгар Ирина Егоровна, Степан Степанович Суздаловтарга, кинилэр оҕолоругар Туяраҕа, Ираҕа, Степаҕа, Аняҕа, сиэннэригэр, аймах-билэ дьонноругар таптыыр уоллара, убайдара

СУЗДАЛОВ Сандал Степанович

соһуччу ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Уус Алдантан, Дьокуускайтан Мухиннар дьиэ кэргэттэрэ

Тапталлаах быраапыт, убайбыт

СУЗДАЛОВ Сандал Степанович

соһуччу ыарахан ыарыыттан орто дойдуттан барбытынан кини бииргэ төрөөбүттэригэр, төрөппүттэригэр, аймахтарыгар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Ботаковтар

Бииргэ үлэлиир коллегабытыгар Суздалов Степан Степановичка таптыыр убайа

СУЗДАЛОВ Сандал Степанович

ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

«Эҥсиэли» хаһыат редакциятын коллектива

Күндүтүк саныыр, таптыыр сиэн быраапыт, ытыктыыр убайбыт, «Аэронавигация Северо-Восточной Сибири» тэрилтэ начальнигынан үлэлии сылдьыбыт

СУЗДАЛОВ Сандал Степанович

ыарахан ыарыыттан соһуччу орто дойдуттан барбытынан саҥаспытыгар Ирина Егоровнаҕа, бырааппар, убайбытыгар Степан Степановичка, балтыларыгар Ириналаҕа, Туйааараҕа, быраатыгар Степаҥҥа дириҥ кутурҕаммытын биллэрэбит. Күндү быраапыт, убайбыт мөссүөнэ биһиги сүрэхпитигэр өрүү тыыннаах буолуо.

Намтан Фекла, Оксана дьиэ кэргэттэрэ, кырдьаҕас эдьиийэ Суоппуйа

Күндү табаарыспыт, доҕорбут, кылааһынныкпыт

ЛУКИН Виктор Гаврильевич

соһуччу күн сириттэн күрэммитинэн аҕатыгар, балтыгар, убайыгар, чугас дьонугар дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Аһыыгытын тэҥҥэ үллэстэбит.

Затоннааҕы орто оскуола 2003 с. выпуһа, кыл. сал. М.И. Мальцева

Күндү убаастыыр эдьиийбит, Аппааны бөһүөлэгин олохтоохо, Арбын нэһилиэгиттэн төрүттээх үлэ ветерана, И.Е. Винокуров аатынан Хатыҥ Арыытааҕы МБОУ орто оскуолатын учуутал-методиһа анал солоноох, «Оскуола ветерана», «Хатыҥ Арыы» МТ «Хатыҥ Арыы нэһилиэгэр үтүөлэрин иһин» анал бэлиэлэр хаһаайыннара, «Сэрии силларын оҕолоро» мэтээл хаһаайына

ОКОНЕШНИКОВА Татьяна Николаевна,

уола, быраапыт, таайбыт

КУТЯРКИН Юрий Викторович

күн сириттэн күрэммиттэринэн барыкинилэри билэр бииргэ үөрэммиттэригэр, чугас аймахтарбытыгар, дьүөгэлэригэр, табаарыстарыгар, бииргэ үлэлээбиттэригэр дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Бииргэ төрөөбут быраата Петров Николай Николаевич дьиэ кэргэттэрэ

«Отличник народного просвещения РСФСР», «Учитель учителей», «Старший учитель», методист-учуутал, Хатыҥ Арыы нэһилиэгин бочуоттаах гражданина, үлэ ветерана, күндү учууталбыт, кылааспыт салайааччыта

ОКОНЕШНИКОВА Татьяна Николаевна,

уола

КУТЯРКИН Юрий Викторович

ыалдьан олохтон туораабыттарынан кыыһыгар Виталина Викторовнаҕа, уола Виталий Викторовичка, сиэнигэр Таняҕа, күтөтүгэр Андрейга дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

1987 с. выпускниктар

КЭРИЭСТЭБИЛЛЭР

Күндү ийэбит, эбэбит, хос эбэбит Охлопкова Анна Степановна күн сириттэн уһун ыарахан ыарыыттан алтынньы ый 14 күнүгэр орто дойдуттан арахсыбыта сэтинньи ый 22 күнүгэр 40 хонуга буолар.

Анна Степановна 1930с. кыһын Орохооспо саҕана “Сэбэлээх” диэн табаарыстыба (1931с. “Лэкиэс” артыал), Сэбэлээх алааска саха балаҕаныгар Эппээлдьин уола Винокуров Ыстапаан уонна Анньыыска диэн ыалга иккис оҕонон күн сирин көрбүтэ. Оҕо сааһа ити кыстыкка , Хойоҥо сайылыгар ааспыта. Кыра саастарыгар тулаайах хаалан, элбэх эрэйи-мунну көрөн дьон-хара буолан улааппыттара. Убайа, Винокуров Василий Степанович ийэбититтэн 11 сыл аҕа этэ, сэриигэ 1942с. барарыгар саҥа улаатан эрэр кыргыттар бэйэлэрэ эрэ хаалан ыалга сыбанан, убайдара сэриитэн 1944с. олунньутугар кэлиэр диэри ыарахан сыллары атаарбыттара. 1949с. аҕабытын Охлопков Егор Алексеевичтыын холбоһон, аҕыс оҕоҕо күн сирин көрдөрөн, үлэлээн-хамсаан олохторун кэрэ кэмнэрэ салҕанан барбыттара. Кыратыттан кыһалҕа диэни энэрдэһэн, тиийбэт-түгэммэт диэни билэн оҕолорун туһугар тугунан да сыаналаммат-кээмэйдэммэт дириҥ тапталын, билиитин-көрүүтүн анаан кэллэҕэ. Ийэбит, аҕабыт оҕону мөҕөөтэ сылдьалларын отой өйдөөбөппүт. Дьонтон итэҕэһэ суох таҥыннаран, аһатан үөрэх-үлэ дьоно гына иппиттэрин таһынан сиэннэрин көрүүгэ-истиигэ күннэтэ ахсаабат кыһамньыларын ууралларе. Хас биирдии бэйэбитигэр ураты истиҥ сыһыан, ийэбит сылаас илиитин илгиэнэ, сымнаҕастык-сылаастык тутара биһиги дьоллоох олохпут укулаата ууруллубутун үрдүктүк сыаналыыбыт уонна дириҥ махталбытын аныыбыт.

Ийэбит көнө майгылаах, аһыныгас сүрэхтээх, муударай өйдөөх-санаалаах, киэҥ көҕүстээх, минньигэс астаах, намыын-кэрэ күн тэҥэ киһибит биһиэхэ анаабыт таптала хаһан да умнуллуо суоҕа, таптыыр күндү киһибит уһун үйэлэргэ аата аатана-ахтылла туруо.

Оҕолоро Сивцевтэр, Егоровтар уонна бары Охлопковтар

Сэтинньи 23 күнүгэр биһиги убайбыт, аҕам, быраапыт, аймахпыт, табаарыспыт Егоров Михаил Владимирович уһун, ыарахан ыарыыттан биһиги кэккэбиттэн туораабыта 1 сыла туолар.

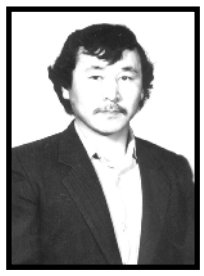

Михаил Владимирович 1953 с. от ыйын 9 күнүгэр Үөдэйгэ Улахан арыыга ийэтэ окко үлэлии сылдьан иккис уол оҕонон күн сирин көрдөрбүтэ. Ийэтэ Варвара Михайловна, аҕата Владимир Прокопьевич эдэр саастарыттан кырдьыахтарыгар диэри Үөдэйгэ олорбуттара. Михаил оҕо оҕо курдук оскуолаҕа үөрэнэн, Үөдэй кырдалыгар сүүрэн-көтөн, оонньоон-көрүлээн оҕо сааһа, эдэр-сэмэй сыллара ааспыта. 1974-76 сс. Советскай Армияҕа сулууспалаан иэһин төлөөн кэлбитэ. Ол кэннэ Үөдэйигэр олорон тутуу үлэһитинэн “Нам” совхозка, “Үөдэй” КП-гар, Намнааҕы райпо тэрилтэлэригэр үтүө суобастаахтык үлэлээбитэ. Үөдэй нэһилиэгэр элбэх квартиралары, хотоннору тутуспута уонна элбэх ыал олбуордарыгар сыбаайба сэргэлэрин оҥорбута, ыһыах сэргэлэрин эмиэ. Элбэх дьиэ-уот кини көмөтүнэн-сүбэтинэн тутуллубуттара, кирпииччэ оһохтору эмиэ оҥорор этэ.

1993 с. Мэҥэ Хаҥалас Хара нэһилиэгин кыыһын Наталья Николаевнаны көрсөн ыал буолан, уруу тэринэн ньир-бааччы олорбуттара. Мишута диэн уол оҕолонон үөрүүлэрэ өссө үрдүүр. Аҕа буолбут киһи үөрүүтэ үксүүр. Мэҥэ Хаҥалас Хара нэһилиэгэр олорон Саҥа дьыл аайы хаарынан-мууһунан сыл бэлиэлэрин, кыыллары, Моруос оҕонньору, кыыһын олус кэрэ көстүүлээх оҥорор этэ. Ол иннинэ Үөдэйгэ тэрилтэ күрэҕэр эмиэ элбэх муус оҥоһуктары оҥорон дьонун-сэргэтин сөхтөрөр этэ диибит эрэ билигин. Саҥа дьыл буоллаҕын аайы ахта саныырбыт буолуо убайбытын, таайбытын. Бүтэһигин 2014 с. куоракка балтыгар Дуняҕа олорон Ат сылынан улахан баҕайы аты, оҕотун оҥорбута уонна онтун бүтэрбэккэ балыыһаҕа киирбитэ, бэргээн. Үтүөрэн тахсан баран, сиэн кыргыттарын үөрдээри ситэрэн биэрбитэ. Онук сиэн оҕолор хаар ууллуор диэри оонньуур сыыр оҥостубуттара. “Эһээ Миисэ ата” диидии миинэ сылдьар буолаллара. Ону көрө-көрө үөрэрэ. Ол курдук, биһиги убайбыт, таайбыт талааннаах этэ. 1980-с сылларга муода курдук сыбаайба дьиэтин истиэнэтигэр Михаил уруһуйдара ыйанар этилэр.

Кэргэнэ Наталья Николаевна, хомойуох иһин, ыарахан ыарыыттан 2004 с. олохтон туоруур. Миисэбит уолунаан иккиэ хаалан баран, бииргэ төрөөбүт дьонун таһыгар көһөн кэлэн бу сылларга олордо. Ыарахан үлэлэргэ үлэлээн, доруобуйата мөлтөөн 2006 с. инбэлиит буолар. Ол да буоллар, санаатын түһэрбэккэ, кыаҕа баарынан уолугар, чугас дьонугар күүс-көмө буолара. Миисэ киһи быһыытынан сымнаҕас, элэккэй, элбэх атастаах-доҕордоох этэ. Кэлин Үөдэйтэн көһөн, бииргэ төрөөбүттэрин кытта олорор буолбута. Ол олорон төрөөбүт Үөдэйин олус ахтара, куруутун баран кэлэрэ, табаарыстарын көрсөн, кэпсэтэн дуоһуйан, ахтылҕанын таһааран кэлэрэ.

Аҕабын Михаилы олуһун ахтабын, суохтуубун. Кини эйэҕэс санаалаах, элэккэй майгылаах, киһи умнубат киһитэ. Наар өйдүү, өйүү сылдьыыбыта. Миигин улаатыахпар диэри көрөн-истэн, бүөбэйдээн кэлбитэ.

2015 сыл сэтинньи 23 күнүгэр 62 саахыгар убайбыт, аҕам, таайбыт, эһэбит, чугас атаспыт сырдык тыына быстыбыта. Ол ыарахан кэммитигэр күүс-көмө, сүбэ-ама буолбут биир дойдулаахтарбытыгар - үөдэйдэргэ өссө төгүл ис сүрэхтэн махтал-баһыыба тылларын этэбит. Чуолаан, баһылыкка Ядреев Семен Владимировичка, Ядреев Афанасий Николаевич дьиэ кэргэнигэр, бииргэ төрөөбүт балтыларыгар, быраппытыгар Корякин Владислав Яковлевичка, күтүөппэр Уваровскай Г.Г. уонна бука бары кэлэн бырастыыласпыт дьоммутугар барыгытыгар доруобуйаны, олоххутугар дьолу-соргуну, үлэҕэ ситиһиилэри баҕарабыт.

Убайбыт, таайбыт, аҕам, быраапыт, эһэбит, эн биһиги санаабытыгар куруук баргын, хаһан да умнуохпут суоҕа. Эн төрөөбүт дойдун - Үөдэй сылаас буора сымнаҕас сыттык, тэллэх буоллун. Быдан дьылларга быраһаай. Уһун уугар сымнаҕастык утуй.

Балтылара, оҕото, убайа, күтүөттэрэ, бары сиэн оҕолоро, аймахтара

Кылаабынай редактор
В.Г. КАСЬЯНОВ

ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбуйааччы — ***41496,***
хаһыаты таҥыы — ***41332,***
бухгалтерия — ***41141,***
факс — ***41141, 41496.***

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Эҥсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — ***ПИ №ТУ14-0216.***

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьиэҕит аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакцияҕа киирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. ***Автор этэрэ хаһыат санаатыныын мэлдьи биир буолбат.***

«ЭҐСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложнай уул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru

«Эҥсиэли» хаһыат
РИС талылынна, таҥылынна
уонна бэчээттиир сыаҕар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная уул. N4
Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лиис
Көҥүл сыананан атыылаллар
Индексэ — Р0005. Тираһа — 1283
Бэчээккэ илии баттаныытын графига — 12:00 ч. 21.11.2016 с.
Бэчээккэ илии баттанна —11:20 ч. 21.11.2016 с.